

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА. СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА. ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 343.13

Гаврилюк Людмила Володимирівна,
кандидат юридичних наук, старший дослідник,
провідний науковий співробітник
ДНДІ МВС України,
м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0002-9441-4073

ОСОБЛИВОСТІ ПОЧАТКУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Стаття присвячена визначенню особливостей початкового етапу досудового розслідування. Констатовано, що процес встановлення наявності чи відсутності фактів і обставин, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню, починається ще до початку досудового розслідування. Проаналізовано зміни, внесені в кримінальне процесуальне законодавство, які стосуються унормування процедури початку досудового розслідування в умовах воєнного стану. Визначені правові неузгодженості, що стосуються початкового етапу досудового розслідування, які потребують більш детального дослідження з метою розробки конструктивних пропозицій щодо їх усунення.

Ключові слова: досудове розслідування, кримінальні правопорушення, проступки, початковий етап досудового розслідування, доказування, воєнний стан.

Зі змісту норм кримінального процесуального законодавства вбачається, що процес встановлення наявності чи відсутності фактів і обставин, які мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню, починається ще до початку досудового розслідування. Так, з огляду на визначений у ч. 5 ст. 214 КПК України перелік відомостей, які вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі ЄРДР), слідчий, дізнавач, прокурор уже на цьому етапі повинні з'ясувати обставини, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення*, а також здійснити попередню правову кваліфікацію кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) Закону України про кримінальну відповідальність.

Проте у практичній діяльності правоохоронних органів виникає низка проблемних питань саме на початковому етапі досудового розслідування, які

* У статті термін “кримінальні правопорушення” вживається у значенні “кримінальні проступки і злочини” (ч. 1 ст. 12 Кримінального кодексу України).

негативно впливають на ефективність досудового розслідування кримінальних правопорушень, призводять до незаконного порушення прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження [2]. Окремі з них були предметом дослідження Ю.П. Аленіна, О.В. Бауліна, О.В. Баганця, В.Д. Берназа, В.В. Вапнярчука, В.І. Галагана, А.Я. Дубинського, В.Г. Дрозд, Л.Д. Удалової, М.А. Погорецького, С.М. Стахівського, О.Ю. Татарова, В.І. Фаринника та інших учених.

Слід констатувати, що питання початкового етапу досудового розслідування завжди було і залишається одним із актуальних у кримінальному судочинстві. Зокрема попереднє вивчення стану розробки науково-практичної проблеми дають підстави для висновку про те, що законодавчо закріплений початок досудового розслідування кримінальних правопорушень є не бездоганим та недостатньо дослідженим у доктрині українського кримінального процесу. Зауважимо, що в законодавстві, теорії та правозастосовній практиці залишається не визначеною низка проблемних питань. Особливої актуальності це набуло у зв'язку із введенням в Україні з 24 лютого 2022 року воєнного стану. Зазначене спонукає до вирішення наукового завдання, зміст якого полягає в отриманні нових результатів у вигляді наукових висновків щодо удосконалення початкового етапу досудового розслідування, в тому числі, в умовах воєнного стану, а також вирішення теоретичних і практичних питань, пов'язаних із удосконаленням нормативної моделі вказаного інституту та правозастосування у цій сфері.

Слід відзначити, що від початку повномасштабного військового вторгнення Росії на територію нашої держави органи державної влади, правоохоронні органи функціонують в умовах, що не сприяють належному виконанню ними своїх завдань. Не виключенням стали і органи системи кримінальної юстиції, працівники яких, згідно із законодавством України, мають здійснювати свої повноваження на належному рівні за будь-яких умов. Так як, згідно з ч. 1 ст. 10 Закону України “Про правовий режим воєнного стану” від 12.05.2015 № 389-VIII, у період воєнного стану не можуть бути припинені, з-поміж інших, повноваження суддів, органів прокуратури, органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, тощо. У зв'язку з чим органи кримінальної юстиції опинилися перед викликом забезпечити виконання завдань кримінального провадження у складних умовах воєнного стану.

Незважаючи на те, що військові дії на території нашої держави тривають з 2014 року, кримінальне процесуальне законодавство виявилось не готовим до здійснення ефективного кримінального провадження в умовах воєнного стану, що своєю чергою потребувало оперативного внесення змін для належного функціонування всієї системи кримінальної юстиції з дотриманням загальних засад кримінального провадження [3]. Адже недосконалість нормативно-правових актів, власне як і неузгодженість між правовими нормами, призводять до порушення системності в правовому регулюванні певного виду діяльності і тим самим знижують його ефективність, а також створюють незручності в правозастосовній практиці, у зв'язку з чим особливо актуально стоїть питання їх подолання у законодавстві України [4, с. 345].

Законом України “Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провад-

ження в умовах воєнного стану” 14.04.2022 № 2201-IX до КПК України було внесено низку змін, що стосуються деяких особливостей кримінального провадження в умовах воєнного стану, зокрема початку досудового розслідування, тощо. Пропонованими змінами у зазначеному Законі України КПК України було доповнено статтю 7 частиною 3, згідно з якою, зміст та форма кримінального провадження в умовах воєнного стану мають відповідати загальним засадам кримінального провадження, зазначеним у ч. 1 ст. 7 КПК України, з урахуванням особливостей здійснення кримінального провадження, визначених розділом IX¹ КПК України.

Слід зазначити, що початок досудового розслідування у кримінальних провадженнях безпосередньо пов'язаний із процедурою прийняття, реєстрації та розгляду заяв (повідомлень) про кримінальні правопорушення та, при наявності підстав, внесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР, що власне і є підставою для початку досудового розслідування.

На сьогодні порядок дій слідчих та працівників інших підрозділів Національної поліції під час надходження заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення регламентується КПК України, Законом України “Про Національну поліцію”, Законом України “Про звернення громадян”, Інструкцією з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України”, яку затверджено наказом МВС України від 16.02.2018 № 111; Порядком ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, затверджено наказом МВС України від 08.02.2019 № 100; Інструкцією з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затверджено наказом МВС України від 23.05.2017 № 440; Положенням про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення, затверджено наказом Генерального прокурора від 30.06.2020 № 298 тощо.

Згідно із зазначеними нормативно-правовими актами, прийняття заяв (повідомлень) незалежно від місця і часу їх учинення, повноти отриманих даних, особи заявника, здійснює цілодобово, безперервно та невідкладно орган (підрозділ) поліції, до якого надійшла така інформація. Джерелом інформації про кримінальні правопорушення та інші події є: заяви (повідомлення) осіб, які надходять до органу (підрозділу) поліції, особи, уповноваженої на здійснення досудового розслідування, або службової особи, уповноваженої на прийняття та реєстрацію заяв (повідомлень); самостійно виявлені слідчим або іншою посадовою особою органу поліції з будь-якого джерела обставини кримінального правопорушення; повідомлення осіб, які затримали підозрювану особу під час учинення або замаху на вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення, чи під час безперервного переслідування особи, яка підозрюється в його вчиненні та інше. Якщо особа особисто звертається до органу (підрозділу) або його посадових осіб, уповноважених на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, то ними приймається відповідна заява або складається протокол прийняття усної заяви про вчинене кримінальне правопорушення.

При надходженні до органу, підрозділу поліції заяви або повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення уповноважений працівник чергової частини зобов'язаний негайно доповісти керівникові органу досудового розслідування, який визначає слідчого, що здійснюватиме досудове розслідування, а також поінформувати керівника органу, підрозділу поліції. Слідчий невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до ЄРДР та розпочати розслідування. Виключенням із цього правила є анонімні заяви (повідомлення) про кримінальне правопорушення, які не є підставою для внесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР й початку досудового розслідування, але є підставою для перевірки викладеної в них інформації працівниками структурних підрозділів поліції за відповідним напрямом діяльності для прийняття рішення в межах Закону України “Про звернення громадян” та вжиття відповідних заходів.

Лише у разі встановлення в матеріалах перевірки анонімної заяви відомостей, що вказують на вчинення кримінального правопорушення, працівник, який здійснював перевірку, невідкладно рапортом доповідає про це керівникові органу (підрозділу) поліції або особі, яка виконує його обов'язки, який доручає уповноваженій службовій особі невідкладно зареєструвати рапорт працівника та не пізніше 24 годин із моменту реєстрації надіслати зазначені матеріали до органу досудового розслідування для внесення відповідних відомостей до ЄРДР. Дані про кримінальне правопорушення до ЄРДР вносяться відповідно до вимог ст. 214 КПК України та Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення, яке затверджено наказом Генерального прокурора від 30.06.2020 № 298.

Отже, саме після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, слідчий, дізнавач, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин зобов'язаний: внести відповідні відомості до ЄРДР; розпочати досудове розслідування; через 24 години з моменту внесення таких відомостей надати заявнику витяг з ЄРДР.

Слід зазначити, що положення ст. 214 КПК України перебувають у взаємозв'язку з ч. 1 ст. 2 та ч. 1 ст. 11 КК України, згідно з якими: підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад злочину, передбаченого КК України (ч. 1 ст. 2 КК України); кримінальним правопорушенням є передбачене КК України суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення (ч. 1 ст. 11 КК України).

Зміст ч. 5 ст. 214 КПК України вказує на обов'язок слідчого внести в ЄРДР короткий виклад обставин, які свідчать про вчинення саме кримінального правопорушення, його попередню правову кваліфікацію із зазначенням статті (частин статті) КК України. Слідчий після прийняття та реєстрації заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення, з огляду на їх зміст, має перевірити достатність даних, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, за результатом чого прийняти рішення про початок досудового розслідування шляхом

внесення відповідних відомостей до ЄРДР. Тому фактичні дані, які вказують на ознаки складу злочину – кримінального правопорушення, мають бути критерієм внесення його до ЄРДР.

Зважаючи на це, на момент внесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР, кожна заява чи повідомлення, а також матеріали, які надійшли з іншого джерела й містять інформацію про вчинення особою кримінального правопорушення, мають бути перевірені слідчим, дізнавачем з погляду їх достовірності, наявності або відсутності факту, обставин та кваліфікуючих ознак учиненого кримінального правопорушення. Проте до моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення (до початку досудового розслідування) можливості такої перевірки є обмеженими лише здійсненням непроцесуальних дій, а отримані в ході цих дій відомості не можуть вважатися доказами у кримінальному провадженні. Зокрема, за загальним правилом здійснення досудового розслідування, крім випадків, коли ознаки кримінального правопорушення виявлено на морському чи річковому судні, що перебуває за межами України (в такому випадку досудове розслідування розпочинається негайно, відомості про нього вносяться до ЄРДР за першої можливості), до внесення відомостей до реєстру або без такого внесення не допускається і тягне за собою відповідальність, встановлену законом. У невідкладних випадках до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань може бути проведений огляд місця події (відомості вносяться невідкладно після завершення огляду). Для з'ясування обставин учинення кримінального проступку до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань може бути: 1) відібрано пояснення; 2) проведено медичне освідування; 3) отримано висновок спеціаліста і знято показання технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису; 4) вилучено знаряддя і засоби вчинення кримінального проступку, речі і документи, що є безпосереднім предметом кримінального проступку, або які виявлені під час затримання особи, особистого огляду або огляду речей.

Згідно зі ст. 298¹ КПК України, пояснення осіб, результати медичного освідування, висновок спеціаліста, показання технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, віднесені до процесуальних джерел доказів у кримінальних провадженнях про кримінальні проступки, крім визначених ст. 84 КПК України. З огляду на що можна стверджувати, що процес доказування у кримінальних провадженнях про кримінальні проступки починається ще до моменту внесення відомостей до ЄРДР. Проте такі процесуальні джерела доказів не можуть бути використані у кримінальному провадженні щодо злочину, окрім як на підставі ухвали слідчого судді, постановленої за клопотанням прокурора (ст. 298¹ КПК України).

Також слід відзначити, що певні особливості щодо початку досудового розслідування кримінального правопорушення під час воєнного стану, визначені у ст. 615 КПК України, а саме, згідно з п. 1 ч. 1 ст. 615 КПК України, під час воєнного стану та у разі відсутності технічної можливості доступу до ЄРДР рішення про початок досудового розслідування приймає дізнавач, слідчий, прокурор, про що виноситься відповідна постанова, яка повинна містити відомості,

передбачені ч. 5 ст. 214 КПК України. Зокрема, такими відомостями є: 1) дата надходження заяви, повідомлення про кримінальне правопорушення або виявлення з іншого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення; 2) прізвище, ім'я, по батькові (найменування) потерпілого або заявника; 3) інше джерело, з якого виявлені обставини, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення; 4) короткий виклад обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, наведених потерпілим, заявником чи виявлених з іншого джерела; 5) попередня правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність; 6) прізвище, ім'я, по батькові та посада службової особи, яка внесла відомості до реєстру, а також слідчого, прокурора, який вніс відомості до реєстру та/або розпочав досудове розслідування; 7) інші обставини, передбачені положенням про Єдиний реєстр досудових розслідувань.

Згідно з цією нормою, у невідкладних випадках до винесення дізнавачем, слідчим, прокурором постанови про початок досудового розслідування може бути проведений лише огляд місця події (постанова приймається невідкладно після завершення огляду). Відомості до ЄРДР мають бути внесені за першої можливості.

Як бачимо, зміст п. 1 ч. 1 ст. 615 КПК України корегує зміст ч. 1 і 3 ст. 214 КПК України. Проте в контексті внесених цією нормою змін до КПК України щодо початку досудового розслідування в умовах воєнного стану постає низка питань.

По-перше, у ч. 1 ст. 214 КПК України передбачено, що слідчий, дізнавач, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним із будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до ЄРДР, розпочати розслідування. Відповідно до Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України 08.02.2019 № 100, датою подання заяви (повідомлення) до органу (підрозділу) поліції вважається дата реєстрації такої заяви (повідомлення) в ІТС ІППП (журнали ЄО) [5]. Проте в п. 1 ч. 1 ст. 615 КПК України не визначено упродовж якого часу і з якого моменту слідчий, дізнавач, прокурор може приймати рішення про початок досудового розслідування.

По-друге, у ст. 615 КПК України не конкретизовано, якими доводами повинен керуватися слідчий, дізнавач, прокурор про відсутність технічної можливості щодо внесення відомостей до ЄРДР, і яким чином сторони кримінального провадження, суд зможуть у подальшому переконатися, що слідчий, прокурор, дізнавач дійсно не мали технічної можливості внести відомості до ЄРДР і що такі відомості були внесені за першої можливості.

По-третє, визначений ст. 615 КПК України особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану, щодо початку досудового розслідування передбачає у невідкладних випадках до винесення дізнавачем, слідчим, прокурором постанови про початок досудового розслідування можливість лише проведення

огляду місця події. Це призводить до колізії з ч. 3 ст. 214 КПК України, згідно з якою, для з'ясування обставин учинення кримінального проступку до внесення відомостей до ЄРДР можуть бути відібрано пояснення, проведено медичне освідування, отримано висновок спеціаліста тощо.

Вирішення зазначених правових прогалин, на нашу думку, є досить важливим, адже ці норми впливають не тільки на питання законності проведення досудового розслідування, а й на визначення належності й допустимості доказів у кримінальному провадженні.

Підводячи підсумок, вважаємо, що внесені зміни до КПК України, які стосуються унормування процедури початку досудового розслідування в умовах воєнного стану, безперечно, сприяють удосконаленню діяльності органів досудового розслідування та підрозділів дізнання. Проте визначені нами правові неузгодженості потребують більш детального дослідження з метою розробки конструктивних пропозицій щодо їх усунення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / за заг. ред. професорів В.Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила. К.: Юстиніан, 2012. 1224 с.
2. *Погорецький М.А.* Початок досудового розслідування: окремі проблемні питання. Вісник кримінального судочинства. 2015. № 1. С. 93–103.
3. Закон щодо вдосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану: основні положення. URL: https://jurliga.ligazakon.net/news/211059_zakon-shchodo-vdoskonalennya-poryadku-zdysnennya-kriminalnogo-provadhennya-v-umovakh-vonnogo-stanu-osnovn-polozhennya (дата звернення: 10.06.2022)
4. *Гаврилюк Л.В.* Особливості кримінального провадження в умовах збройного конфлікту в Донецькій та Луганських областях. Актуальні проблеми впливу збройного конфлікту на Сході України на появу й поширення гендерно обумовленого насильства та забезпечення доступу до правосуддя: зб. тез наук. доп. наук.-практ. конф. (Київ, 18 верес. 2020 р.). / упоряд.: М.Г. Вербенський, В.О. Рядінська, Ю.Б. Ірха, О.І. Бочек. Київ: ДНДІ МВС України, 2020. 609 с.
5. Порядок ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України від 08.02.2019 № 100.
6. Особливості кримінального процесу в умовах воєнного стану. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytys/212017_osoblivost-kriminalnogo-protsesu-v-umovakh-vonnogo-stanu (дата звернення: 07.05.2022)

REFERENCES

1. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy. "Criminal Procedure Code of Ukraine. Scientific and practical commentary" / for general ed. Professors V.H. Honcharenka, V.T. Nora, M.Ye. Shumyla. K.: Yustinian, 2012. 1224 p. [in Ukrainian].
2. *Pohoretskyi M.A.* (2015). Pochatok dosudovoho rozsliduvannia: okremi problemni pytannia. "Beginning of pre-trial investigation: certain problematic issues". Herald of criminal justice. No. 1. P. 93–103 [in Ukrainian].
3. Zakon shchodo vdoskonalennia poriadku zdiisnennia kryminalnogo provadhennia v umovakh voiennoho stanu: osnovni polozhennia. "The law on improving the procedure for carrying out criminal proceedings under martial law: basic provisions". URL: https://jurliga.ligazakon.net/news/211059_zakon-shchodo-vdoskonalennya-poryadku-zdysnennya-kriminalnogo-provadhennya-v-umovakh-vonnogo-stanu-osnovn-polozhennya (Date of Application: 10.06.2022) [in Ukrainian].
4. *Havryliuk L.V.* (2020). Osoblyvosti kryminalnogo provadhennia v umovakh zbroinoho konfliktu v Donetskii ta Luhanskykh oblastiakh. Aktualni problemy vplyvu zbroinoho konfliktu na Skhodi Ukrainy na pojavu y poshyrennia henderno obumovlenoho nasylstva ta zabezpechennia dostupu

do pravosuddia. “Peculiarities of criminal proceedings in conditions of armed conflict in Donetsk and Luhansk regions. Actual problems of the influence of the armed conflict in the East of Ukraine on the emergence and spread of gender-based violence and ensuring access to justice: coll. theses of science and practice conf. (Kyiv, September 18, 2020). / edited by: M.H. Verbenskyi, V.O. Riadinska, Yu.B. Irkha, O.I. Bochek. Kyiv: State Research Institute MIA Ukraine. 609 p. [in Ukrainian].

5. Poriadok vedennia yedynoho obliku v orhanakh (pidrozdilakh) politzii zaiav i povidomlen pro kryminalni pravoporushennia ta inshi podii, zatverdzheno nakazom Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy 08.02.2019 № 100. “The procedure for keeping uniform records in police bodies (subdivisions) of statements and reports about criminal offenses and other events, approved by order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated February 8, 2019 No. 100” [in Ukrainian].

6. Osoblyvosti kryminalnogo protsesu v umovakh voiennoho stanu. “Peculiarities of the criminal process under martial law”. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analitycs/212017_osoblivost-krimnalnogo-protsesu-v-umovakh-vonnogo- stanu (Date of Application: 07.05.2022) [in Ukrainian].

UDC 343.13

Liudmyla Havryliuk,

Candidate of Juridical Sciences, Senior Researcher, Leading Researcher,
State Research Institute MIA Ukraine, Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-9441-4073

PECULIARITIES OF THE BEGINNING OF A PRE-TRIAL INVESTIGATION UNDER MARTIAL LAW

The article focuses on determining the peculiarities of the initial stage of the pre-trial investigation. Established, that the process of establishing the presence or absence of facts and circumstances relevant to criminal proceedings and subject to proof begins even before the start of the pre-trial investigation. Considering the list of information contained in Part 5 of Article 214 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine, the investigator, prosecutor at this stage should determine the circumstances indicating the commission of a criminal offense, as well as carry out a preliminary legal classification of the criminal offense with an article (part of an article) of the law of Ukraine on criminal liability.

However, in the practical activities of law enforcement agencies arises a number of problematic issues at the initial stage of pre-trial investigation, negatively affecting the effectiveness of pre-trial investigation of criminal offenses, leading to unlawful violations of the rights, freedoms and legitimate interests of participants in criminal proceedings.

Noted, that the issue of the initial stage of pre-trial investigation has always been and remains one of the topical issues in criminal proceedings. In particular, preliminary study of the state of development of the scientific and practical problem gives grounds to conclude that the statutory beginning of pre-trial investigation of criminal offenses is not flawless and insufficiently investigated in the doctrine of Ukrainian criminal procedure. Since a number of problematic issues remain uncertain in legislation, theory and law-enforcement practice. In the light of the introduction of martial law in Ukraine since February 24, 2022, this issue has become particularly relevant. The indicated prompted the solution of a scientific problem, the content of

© Havryliuk Liudmyla, 2022

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2022.2\(56\).24](https://doi.org/10.36486/np.2022.2(56).24)

Issue 2(56) 2022

<http://naukaipravohorona.com/>

which consists in obtaining new results in the form of scientific conclusions on the improvement of the initial stage of pre-trial investigation, including under martial law, as well as the solution of theoretical and practical issues related to the improvement of the normative model of this institution and law enforcement in this area.

Keywords: pre-trial investigation, criminal offences, misdemeanors, initial stage of pretrial investigation, evidence, martial law.

Отримано 15.06.2022